

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 134/05-30

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 14. septembra 2005 v senáte zloženom z predsedu Štefana Ogurčáka a zo sudcov Juraja Horvátha a Lajosa Mészárosa prerokoval prijatú sťažnosť S. , spol. s r. o., „v likvidácii“, K., zastúpeného advokátom JUDr. M. S., Č., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 1690/94 a takto

r o z h o d o l :

1. Okresný súd Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 1690/94 p o r u š i l základné právo S., spol. s r. o., „v likvidácii“, na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

2. S., spol. s r. o. „v likvidácii“, p r i z n á v a primerané finančné zadosťučinenie v sume 40 000 Sk (slovom štyridsaťtisíc slovenských korún), ktoré mu je Okresný súd Žilina p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

3. S., spol. s r. o. „v likvidácii“, priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 9 464 Sk (slovom deväťtisíc štyristošesťdesiatštyri slovenských korún), ktoré je Okresný súd Žilina povinný vyplatiť na účet jeho advokáta právneho zástupcu JUDr. M. S., Č., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením zo 6. júla 2005 č. k. I. ÚS 134/05-15 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť S. podniku, spol. s r. o. „v likvidácii“, K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. M. S., Č., ktorou namieta porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 1690/94.

Z obsahu sťažnosti vyplýva: „Sťažovateľ sa svojím návrhom zo dňa 05. 08. 1994 zaslanom na Okresný súd v Žiline domáhal zaplataenia 172 700,- Sk s prísl. z titulu nezaplataenia kúpnej ceny a nevyúčtovania preddavkov zo strany odporcu poskytnutých navrhovateľom. (...)

Sťažovateľ vidí porušenie svojho ústavného práva v neprimeraných časových prietahoch spôsobených nečinnosťou súdu (...).

V súčasnosti sa sťažovateľ urgenciami márne domáha vo veci konania, ktorému nebránia žiadne zákonné prekážky. “

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd takto rozhodol:

«Okresný súd v Žiline v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 1690/94 porušil základné právo S., spol. s r.o. „v likvidácii“, K., na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.

Okresnému súdu v Žiline sa v konaní vedenom pod sp. zn. 10 Cb 1690/94 prikazuje konať bez zbytočných prietáhov.

S., spol. s r. o. „v likvidácii“, K. priznáva primerané finančné zadostučinenie vo výške 100 000 Sk (slovom jednostotísíc korún), ktoré je Okresný súd v Žiline povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

S., spol. s r. o., „v likvidácii“, K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v sume 6 252,50 Sk (2 úkony po 2 501,- Sk - prevzatie a príprava, sťažnosť, 2 x režijný paušál po 150 Sk, DPH 19 % t. j. 6 252,50 Sk) ktorú je Okresný súd v Žiline povinný uhradiť jeho advokátovi JUDr. M. S., do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.»

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za okresný súd listom sp. zn. Spr 3516/05 z 19. mája 2005 predsedníčka senátu okresného súdu JUDr. L. M. a predseda okresného súdu listom sp. zn. Spr 35168/05 z 3. augusta 2005, v ktorom ústavnému súdu oznámil, že vo veci je určený termín pojednávania na 2. september 2005, ako aj právny zástupca sťažovateľa odpoveďou k vyjadreniu okresného súdu listom z 11. augusta 2005.

2. 1. Okresný súd (predsedníčka senátu) vo svojom vyjadrení z 19. mája 2005 uviedol: „Konanie vo veci 10 Cb 1690/94 začalo na Okresnom súde v Žiline na základe žaloby podanej dňa 8. 8. 1994 (...).

Vec bola podľa platného rozvrhu práce pridelená sudcovi JUDr. E. Č. V súvislosti s preložením sudkyne na Krajský súd v Žiline som prevzala predmetnú právnu vec na základe zmeny rozvrhu práce pre Okresný súd Žilina, pre rok 1999 dňa 7. 9. 1999 s účinnosťou ku dňu 15. 8. 1999. Ako sudkyňa civilného senátu som k uvedenému okamihu prevzala obchodné sporové veci napadnuté v roku 1994 v počte 6 vecí, z roku 1995 – 11 vecí, z roku 1996 – 24 vecí, z roku 1997 – 39 vecí, z roku 1998 – 51 vecí a z roku 1999 – 105 vecí, spolu 236 vecí obchodnej sporovej agendy a 472 vecí exekučnej agendy. Napriek tomu, že postupne v rámci vyrovnávania zaťaženia sudcov došlo k presunu časti exekučnej

agendy, v období od konca roku 1999 do roku 2002 došlo k narušeniu plynulého priebehu konania.

Priebežné vybavenie vecí okrem vyššie uvedenej skutočnosti ovplyvnilo aj samotné konanie žalobcu, keď spolu s návrhom ani v dodatočnej súdom stanovenej lehote nezaplatil súdny poplatok za podanú žalobu, v dôsledku čoho následne došlo k zastaveniu konania (č. l. 118) a ďalej neurčitost' dispozitívneho úkonu navrhovateľa zo dňa 29. 10. 1996 (č. l. 86), ktorú na opakované výzvy z dní 10. 3. 2002, 25. 4. 2003, 8. 8. 2003 upresnil navrhovateľ až podaním zo dňa 2. 9. 2003 (č. l. 123). Na základe dispozitívneho úkonu, ktorým žalobca žiadal pripustiť zmenu návrhu, súd rozhodol o pripustení zmeny návrhu uznesením č. k. 10 Cb 1690/94-138 zo dňa 22. 3. 2004. Následne po rozhodnutí súdu o poplatkovej povinnosti v súvislosti s rozšírením žalobného návrhu súd doručoval zmenený návrh žalovanému. Z dôvodu zmeny miesta bydliska žalovaného, súd vykonal šetrenie jeho pobytu a v rámci prípravy pojednávania doručil rozhodnutie súdu o pripustení zmeny žaloby a zmenený návrh na aktuálnu adresu bydliska žalovaného v Českej republike.

V súvislosti s otázkou skutkovej a právnej zložitosti sporu súd poznamenáva, že v predmetnej veci sa jedná o skutkovo zložitú vec, nakoľko predmetom žalobou uplatnenej pohľadávky sú nároky žalobcu vzniknuté z titulu vykonaných nezúčtovaných zálohových platieb, pričom ako vyplýva z odporu žalovaného zo dňa 6. 7. 1995, medzi účastníkmi došlo k uzavretiu viacerých dohôd (kúpne zmluvy, vzájomné započítanie pohľadávok a záväzkov, zmluvy o vykonávaní prepravnej služby), na základe ktorých sa uskutočnili medzi účastníkmi viaceré dispozície s finančnými prostriedkami. Vzniknutý spor sa viaže k otázke identifikácie vykonaných platieb k jednotlivým záväzkom z uzatvorených zmlúv. Vzhľadom na nejasné finančné vzťahy účastníkov žalovaný podal v predmetnom konaní protinávrh, ktorým si uplatnil voči žalobcovi pohľadávku v sume 80.328,90 Sk s príslušenstvom a to návrhom zo dňa 28. 7. 1995 (č. l. 67-69 súdneho spisu).“

2. 2. Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k vyjadreniu okresného súdu okrem iného uviedol: „*Pokiaľ súd označuje dôvod, ktorý bránil priebežnému vybaveniu veci, konanie účastníka ohľadne nezaplatenia súdneho poplatku za podanú žalobu ani v dodatočne súdom stanovenej lehote následkom čoho malo dôjsť k zastaveniu konania, uvedené sa nezakladá na pravde. Sťažovateľ po doručení výzvy na zaplatenie súdneho*

poplatku dňa 12. 10. 1994, uhradil súdny poplatok dňa 17. 10. 1994. Napriek tomu, súd tri mesiace po jeho zaplatení vydal uznesenie (dňa 16. 01. 1995) o zastavení konania z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku, ktoré muselo byť následne zrušené. Uvedenú zľú organizáciu práce súdu teda jednoznačne nemožno pripisovať na ťarchu sťažovateľa.“

3. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Jej prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou tohto základného práva – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných pre meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov (m. m. I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

Z obsahu sťažnosti, jej príloh, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil nasledovný priebeh a stav konania vedeného na okresnom súde pod sp. zn. 10 Cb 1690/94:

- 8. august 1994 - sťažovateľ sa žalobou podanou okresnému súdu domáhal zaplatenia peňažnej sumy 172 700 Sk za kúpu auta a nezúčtované zálohy z pokladne podniku proti Ing. G. S., Ž. (ďalej len „žalovaný“);
- 10. október 1994 - okresný súd vyzval sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za návrh;
- 16. január 1995 - okresný súd z dôvodu nezaplatenia súdneho poplatku za návrh konanie uznesením zastavil;
- 27. január 1995 - sťažovateľ predložil okresnému súdu kópiu súpisky zo 17. októbra 1994, ktorou potvrdil, že zaplatil súdny poplatok za návrh;

- 8. február 1995 - okresný súd zrušil uznesenie zo 16. januára 1995, ktorým konanie v predmetnej veci zastavil;
- 20. marec 1995 - okresný súd vo veci vydal platobný rozkaz, ktorým zaviazal žalovaného zaplatiť 172 700 Sk s prísl. s 18 % úrokmi od 4. januára 1994 do zaplatenia;
- 9. jún 1995 - okresný súd požiadal Obvodné oddelenie Policajného zboru Ž. (ďalej len „obvodné oddelenie“) o doručenie zásielky pre žalovaného, pretože tento na poštovom úrade nepreberá zásielky a okresný súd nemá inú možnosť mu zásielku doručiť;
- 6. júl 1995 - žalovaný podal proti platobnému rozkazu z 20. marca 1995 odpor;
- 28. júl 1995 - žalovaný podal okresnému súdu protinávrh na sťažovateľa na zaplatenie 80 328,90 Sk za ním poskytnuté dopravné služby sťažovateľovi;
- 7. august 1995 - okresný súd vyzval žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku za odpor a vyzval sťažovateľa na vyjadrenie, či trvá na podanej žalobe;
- 17. august 1995 - sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že navrhol žalovanému mimosúdne rokovanie v predmetnom spore;
- 12. september 1995 - žalovaný zaplatil súdny poplatok za podaný odpor;
- 24. október 1995 - okresný súd urgoval, aby sa sťažovateľ vyjadril, či trvá na podanej žalobe;
- 8. november 1995 - sťažovateľ oznámil okresnému súdu, že trvá na podanej žalobe;
- 3. apríl 1996 - okresný súd vyzval žalovaného na zaplatenie súdneho poplatku za protinávrh;
- 3. október 1996 - okresný súd nariadil termín pojednávania vo veci na 4. november 1996;
- 10. október 1996 - okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa na predloženie dokladov súvisiacich so spornou vecou (napríklad originál kúpnej zmluvy, výdavkové pokladničné doklady, špecifikáciu vykonaných dopravných služieb, dôkazy, na aký účet boli poskytnuté zálohy a pod.);
- 30. október 1996 - právnu zástupkyňou sťažovateľa boli okresnému súdu predložené fotokópie dokladov;
- 4. november 1996 - pre neprítomnosť sťažovateľa a jeho právnej zástupkyne bolo pojednávanie odročené na neurčito s tým, že právna zástupkyňa sťažovateľa v lehote 12 dní špecifikuje ňou predložené doklady tak, aby bolo zrejmé, ku ktorej zmluve sa vzťahujú (po

vynesení uznesenia o odročení pojednávania sa do pojednávacej miestnosti dostavila právna zástupkyňa sťažovateľa);

- 15. november 1996 - právna zástupkyňa sťažovateľa požiadala okresný súd o predĺženie lehoty na predloženie súdom požadovaných dokladov do 30. novembra 1996;

- 31. december 1996 - okresný súd urgoval, aby právna zástupkyňa sťažovateľa predložila ním požadované doklady zo 4. novembra 1996;

- 22. január 1997 - právna zástupkyňa sťažovateľa predložila okresnému súdu požadované dôkazy;

- 10. máj 1999 - okresný súd nariadil termín pojednávania na 23. jún 1999, ktoré bolo odročené na neurčito za účelom ďalšieho dokazovania;

- 10. marec 2002 - okresný súd vyzval právnu zástupkyňu sťažovateľa na špecifikovanie charakteru požadovaného úroku, ktorý táto predložila okresnému súdu 12. apríla 2002;

- 25. apríl 2003 - okresný súd vyzval právneho zástupcu sťažovateľa na vymedzenie žalovanej pohľadávky, pretože výška žalovanej istiny vymedzenej v podaní z 11. apríla 2002 nezodpovedá výške vymedzenej v podaní z 29. októbra 1996, a zároveň ho vyzval na preukázanie zániku plnej moci udelennej právnej zástupkyne;

- 8. august 2003 - okresný súd urgoval pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty, aby právny zástupca sťažovateľa vymedzil pohľadávky v zmysle výzvy z 25. apríla 2003;

- 2. september 2003 - sťažovateľ predložil okresnému súdu vymedzenie pohľadávky v zmysle výzvy z 25. apríla 2003;

- 22. marec 2004 - okresný súd uznesením pripustil zmenu návrhu na začatie konania vo veci žalobného petitu;

- 7. jún 2004 - okresný súd zisťoval pobyt žalovaného v Registri obyvateľov Slovenskej republiky B. (ďalej len „register obyvateľov“),

- 7. jún 2004 - okresný súd uznesením uložil sťažovateľovi zaplatiť súdny poplatok za podanie rozšíreného návrhu,

- 14. jún 2004 - register obyvateľov oznámil okresnému súdu, že žalovaný nie je prihlásený na trvalý pobyt v Slovenskej republike;

- 12. júl 2004 - sťažovateľ zaplatil súdny poplatok za podanie rozšíreného návrhu;

- 6. december 2004 - okresný súd zisťoval na obvodnom oddelení šetrenie pobytu žalovaného;

- 16. december 2004 - obvodné oddelenie podalo správu okresnému súdu v tom zmysle, že žalovaný na súdom uvedenej adrese nebýva, mal by bývať v Českej republike;
- 9. december 2004 - okresný súd opätovne zisťoval pobyt žalovaného v registri obyvateľov, ktorý mu 13. decembra 2004 opätovne oznámil, že žalovaný nie je prihlásený na trvalý ani prechodný pobyt v Slovenskej republike,
- 13. december 2004 - register obyvateľov okresnému súdu oznámil, že žalovaný nie je prihlásený na trvalý ani prechodný pobyt v Slovenskej republike,
- 9. február 2005 - právny zástupca sťažovateľa urgoval, aby okresný súd nariadil pojednávanie,
- 24. marec 2005 - okresný súd listom oznámil sťažovateľovi, že konanie sa nachádza v štádiu prípravy pojednávania,
- 2. september 2005 – uskutočnilo sa pojednávanie na okresnom súde, na ktorom bol vyhlásený rozsudok, ktorým zaviazal odporcu zaplatiť sťažovateľovi 106 838 Sk s príslušenstvom, vo zvyšnej časti žalobný návrh zamietol a zamietol aj protinávrh odporcu.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal. (...)

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo inom štátnom orgáne sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K odstráneniu stavu právnej neistoty dochádza až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet a právoplatne nerozhodli (m. m. I. ÚS 24/03, IV. ÚS 232/03). Priznanie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zakladá povinnosť súdu aj sudcu na organizovanie práce tak, aby sa toto právo objektívne realizovalo (m. m. II. ÚS 21/01).

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie, či postupom okresného súdu v konaní o uplatnenom nároku sťažovateľa na zaplatenie 172 700 Sk s príslušenstvom, vedenom pod sp. zn. 10 Cb 1690/94, v ktorom je sťažovateľ v procesnom postavení žalobcu, došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov garantované v čl. 48 ods. 2 ústavy, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu najmä podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (m. m. I. ÚS 41/02). V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci)

v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (napr. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02). Podľa rovnakých kritérií ústavný súd postupoval aj v danom prípade.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že rozhodovanie o uplatnenom nároku sťažovateľa na zaplatenie peňažnej sumy v okolnostiach danej veci môže predstavovať určitý stupeň právnej a faktickej zložitosti súvisiaci s ustálením skutkového stavu. Doterajší zdĺhavý priebeh napadnutého konania, ktoré začalo v roku 1994, ústavný súd nemôže pripísať iba na vrub právnej, resp. faktickej zložitosti prerokovávanej veci. Berie však do úvahy tú skutočnosť, že okresný súd vo veci 2. septembra 2005 meritórne rozhodol.

2. Pokiaľ ide o správanie sťažovateľa, treba konštatovať, že na celkovej dĺžke konania mal svoj podiel aj sťažovateľ, najmä tým, že sa on, resp. jeho právny zástupca, nezúčastnil nariadeného pojednávania (5. novembra 1996), oneskorene predkladal súdom požadované doklady, dokonca pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty a pod. V danom prípade však podľa názoru ústavného súdu podiel sťažovateľa na vzniknutých priet'ahoch neospravedlňuje neúmerne dlhé konanie okresného súdu. Na uvedené správanie sťažovateľa ústavný súd prihliadol pri určení výšky primeraného finančného zadost'učinenia.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal postupom okresného súdu a konštatuje, že okresný súd bol v predmetnej veci nečinný, resp. nepreukázal vo veci relevantnú procesnú činnosť v období:

- od 22. januára 1997 (okresnému súdu boli sťažovateľom predložené požadované doklady) do 10. mája 1999 (okresný súd nariadil pojednávanie na 23. jún 1999), t. j. viac ako 27 mesiacov;

- od 23. júna 1999 (pojednávanie na okresnom súde odročené za účelom ďalšieho dokazovania) do 10. marca 2002 (okresný súd vyzval sťažovateľa na vyčíslenie úroku), t. j. viac ako 32 mesiacov;

- od 12. apríla 2002 (okresnému súdu doručené vyčíslenie úroku) do 25. apríla 2003 (okresný súd vyzval sťažovateľa na vymedzenie žalovanej pohľadávky), t. j. viac ako 12 mesiacov;

- od 2. septembra 2003 (odpoveď sťažovateľa na výzvu okresného súdu z 25. septembra 2003) do 22. marca 2004 (uznesenie o pripustení zmeny návrhu), t. j. viac ako 6 mesiacov.

Okresný súd tak v dôsledku svojej nečinnosti spôsobil prieťahy v konaní viac ako 6 rokov.

Predsedička senátu vo svojom vyjadrení z 12. mája 2005 potvrdzuje zbytočné prieťahy v konaní: „(...) v období od konca roku 1999 do roku 2002 došlo k narušeniu plynulého priebehu konania.“

Nedostatočné personálne obsadenie súdu a vzhľadom na to neprimerané zaťaženie sudcov pri vybavovaní agendy, na čo okresný súd vo svojom vyjadrení k sťažnosti poukazuje, podľa názoru ústavného súdu nepredstavuje dôvody, ktoré by mohli byť interpretované inak než technické a organizačné problémy, ktoré však nemôžu ísť na ťarchu účastníka, ktorý od súdu právom očakáva ochranu svojho základného práva bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. IV. ÚS 58/02). V tejto súvislosti ústavný súd už uviedol (m. m. I. ÚS 19/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 108/02, I. ÚS 38/03), že nedostatočné personálne obsadenie súdu a nadmerné množstvo vecí, v ktorých sa musí zabezpečiť súdne konanie, by mohlo len dočasne ospravedlniť vzniknuté prieťahy, a to len v tom prípade, ak sa za tým účelom prijali včas adekvátne opatrenia. Ústava v čl. 48 ods. 2 zaväzuje predovšetkým súdy ako garantov spravodlivosti, aby prijali príslušné opatrenia umožňujúce prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov, a tým vykonanie spravodlivosti v primeranej lehote. Skutočnosť, že okresný súd mal personálne problémy, ktoré nedokázal riešiť, nemôže byť pripočítaná na ťarchu účastníka konania a nemá povahu okolností, ktoré by vylučovali zodpovednosť súdu, ktorý je vecne a miestne príslušný na rozhodnutie vo veci občana, ktorý sa naň obrátil (m. m. I. ÚS 156/02, I. ÚS 65/04).

Vzhľadom na všetky uvedené dôvody ústavný súd vyslovil porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie predmetnej veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 1.

4. Ústavný súd vo výroku tohto rozhodnutia neprikázal okresnému súdu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy a § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde konať vo veci bez zbytočných prietáhov z dôvodu, že 2. septembra 2005 bol okresným súdom vyhlásený rozsudok.

5. Podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd priznať tomu, koho základné právo alebo sloboda sa porušili, aj primerané finančné zadosťučinenie.

Sťažovateľ sa domáhal aj priznania primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 100 000 Sk „z dôvodu dĺžky doterajšieho konania (...). Právoplatne neukončeným konaním trvá stav právnej neistoty u sťažovateľa. Skutočnosť, že predmetom sporu sú finančné prostriedky a vo veci doteraz ešte nebolo rozhodnuté sa negatívne odrazilo a podieľa na hospodárskej situácii sťažovateľa, ktorý je už od roku 1998 v likvidácii“.

Vzhľadom na okolnosti danej veci ústavný súd dospel k názoru, že len konštatovanie porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nie je pre sťažovateľa dostatočným zadosťučinením. Ústavný súd preto uznal za odôvodnené priznať mu aj finančné zadosťučinenie podľa citovaného ustanovenia zákona o ústavnom súde, ktoré podľa zásad spravodlivosti s prihliadnutím na všetky okolnosti posudzovaného prípadu (pozri body 1 až 3 tejto časti) považuje za primerané vo výške 40 000 Sk.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Z uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 2.

6. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému z účastníkov konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania trovy.

Úspešnému sťažovateľovi vznikli trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom. Advokát vykonal tri úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastupovania, písomné podanie sťažnosti ústavnému súdu 5. apríla 2005 a stanovisko k vyjadreniu okresného súdu 15. augusta 2005). Za tri úkony právnej služby vykonané v roku 2005 patrí odmena v sume trikrát po 2 501 Sk, zvýšená o 19 % DPH, t. j. o 1 425,50 Sk, a režijný paušál trikrát po 150 Sk (§ 1 ods. 3, § 11 ods. 2 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb), t. j. trovy právneho zastúpenia sťažovateľa predstavujú celkove sumu 9 464 Sk.

Vzhľadom na uvedené ústavný súd o uplatnených trovách konania sťažovateľa rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia pod bodom 4.

7. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. septembra 2005